

**UCHWAŁA Nr VIk/XLIX/581/2014
RADY MIASTA WEJHEROWA**

z dnia 28 października 2014 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

**Rada Miasta Wejherowa
uchwala, co następuje:**

§ 1. W celu realizacji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przyjmuje się „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wejherowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega obwieszczeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Przewodniczący Rady
Miasta Wejherowa

Leszek Głaza

Załącznik do uchwały Nr VIk/XLIX/581/2014
Rady Miasta Wejherowa
z dnia 28 października 2014 r.

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2015 - 2020 WSTĘP

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy”. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm), który stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy wielu służb. Wdrożenie w życie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miasta Wejherowa ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2015–2020. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Miasta Wejherowa

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

W 2013 roku Grupy Robocze Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadziły łącznie 242 „Niebieskie Karty”, w tym 79 założonych w 2011 i 2012 roku oraz 163 w 2013 roku.

Tabela nr 1 Niebieskie Karty prowadzone w 2013 roku.

Lp.	Podmiot zakładający Niebieska Kartę	Liczba prowadzonych Niebieskich Kart z 2011 i 2012 roku	Liczba prowadzonych Niebieskich Kart z 2013 roku
1.	Komenda Powiatowa Policji	38	128
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	22	19
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	13	7
4.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	1	1
5.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-	1
6.	Szkoły	4	-
7.	Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1	-
8.	Inne Zespoły Interdyscyplinarne	-	7

Najczęściej akty przemocy występowały w związkach małżeńskich. Przemocy doświadczały zarówno żony jak i dzieci. Sprawcami przemocy byli głównie mężczyźni. Odnotowano również przemoc dorosłych dzieci wobec swoich rodziców.

Główną przyczyną występowania przemocy w rodzinie w dalszym ciągu jest nadmierne spożywanie alkoholu – głównie przez sprawców przemocy. Najczęściej odnotowywano przemoc fizyczną i psychiczną. Często przemoc w rodzinie przyjmowała inne formy np. zastraszanie, kontrolowanie, ograniczanie środków finansowych. Przemoc wobec dzieci to głównie przemoc psychiczna i fizyczna.

W ramach interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy, udzielono wsparcia łącznie 113 rodzinom z czego w 79 rodzinach udzielono pomocy dzieciom.

Z informacji Komendanta Powiatowego Policji w Wejherowie wynika, że na terenie miasta odnotowano np. w 2013 r. 967 interwencji domowych, w wyniku których zastosowano procedurę Niebieskiej Karty w 128 przypadkach.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie miasta w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

II. Cele programu

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Wejherowa.
2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Miasta Wejherowa,
- podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia Programu

1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.
2. Promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy.
3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie.
4. Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z Programami

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy.
2. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wejherowo na lata 2013-2020.
3. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1356, ze zm.).

V. Zasoby Miasta Wejherowa w zakresie realizacji Programu

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Komenda Powiatowa Policji,

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- placówki oświatowo-wychowawcze,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- organizacje pozarządowe,
- parafie.

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

1. Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.
2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych.
3. Dobra współpraca służb i instytucji na terenie miasta oraz poza nim.
4. Otwartość i chęć współpracy specjalistów.
5. Silne więzi rodzinne.
6. Chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
2. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów.
4. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.
5. Ubóstwo.
6. Zbyt mała współpraca interdyscyplinarna.
7. Brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. Realizacja celów Programu

Cel 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Wejherowa

Działania:

1. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego:
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
 - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
 - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
 - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
 - dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
 - podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
 - inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
 - udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

Podmioty realizujące działanie:

- 1) Pracownicy socjalni.

- 2) Przedstawiciele oświaty.
- 3) Przedstawiciele policji.
- 4) Kuratorzy sądowi.
- 5) Przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 6) Przedstawiciele ochrony zdrowia.
- 7) Przedstawiciele organizacji pozarządowych.
- 8) Inne podmioty w zależności od zasobów.

2. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w środkach masowego przekazu, grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujących zachowania nieagresywne,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkurów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- 1) Placówki oświatowo-wychowawcze.
- 2) Świetlice Środowiskowe.
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 4) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 5) Miejski Zespół Interdyscyplinarny.
- 6) Inne podmioty w zależności od zasobów.

Cel 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Wejherowie o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Podmioty realizujące działanie:

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Miejski Zespół Interdyscyplinarny.
- 4) Inne podmioty w zależności od zasobów.

Cel 3
Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie
Działania:

1. Utworzenie punktu informacyjnego:
 - udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
 - udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
 - udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
 - udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
 - rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.

Podmiot realizujący działanie – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
 - podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
 - przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- 1) Policja.
 - 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
 - 3) Ośrodek Interwencji Kryzysowej.
 - 4) Miejski Zespół Interdyscyplinarny.
 - 5) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 - 6) Przedstawiciele oświaty.
 - 7) Przedstawiciele ochrony zdrowia.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 2) Policja.
- 3) Miejski Zespół Interdyscyplinarny.

IX. Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

X. Sprawozdawczość

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji Programu.

XI. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Miasta Wejherowa, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Przewodniczący Rady
Miasta Wejherowa

Leszek Głaza